

Jak się masz?

Come stai?

Lezione 2, Tema: Come stai?

Lekcja 2, Temat: Jak się masz?

Ciao!

Witaj na kolejnej lekcji naszego kursu języka włoskiego.

Na początek chciałabym, abyś przypomniał sobie o czym mówiliśmy na poprzednim spotkaniu. Odpowiedz głośno na moje pytania:

- Come ti chiami?
- Di dove sei?
- Dove abiti?

Na pewno poradziłeś sobie z nimi bez problemu. Jesteś zatem gotowy do następnej lekcji.

Podczas dzisiejszego spotkania dowiesz się, jak zapytać kogoś o samopoczucie oraz poznasz kilka dodatkowych zwrotów stosowanych podczas powitań i pożegnań. Zajmiemy się też trochę gramatyką, gdyż zapoznam Cię z zaimkami osobowymi występującymi w języku włoskim.

Gotowy? Zaczynamy!

Jak każdy naród, tak i Włosi, kiedy spotykają się ze sobą po jakimś czasie, wpytują się wzajemnie o samopoczucie i nowiny w życiu. Są to raczej standardowe formułki, które jednak czasem bardzo ułatwiają nawiązanie głębszej przyjaźni. Dlatego przydadzą się również Tobie.

Podstawowym pytaniem, jakie możemy zadać niewidzianej od jakiegoś czasu osobie, jest pytanie "Jak się masz?". W tym celu powiemy:

"Come stai?" - "Jak się masz/czujesz?"

Come?

Jak?

stai

masz się/czujesz się

Come stai?

Jak się masz/czujesz?

Na tak zadane pytanie nasz współrozmówca powinien odpowiedzieć:

"Sto bene, grazie" - "Mam się/Czuję się dobrze, dziękuję"

sto

mam się / czuję się

bene

dobrze

grazie

dziękuję

Sto bene, grazie.

Mam się/Czuję się dobrze, dziękuję.

albo po prostu "Bene, grazie" - "Dobrze, dziękuję".

Bene, grazie.

Dobrze, dziękuję.

Jeżeli nasz rozmówca jest choć trochę kulturalny :-), również zapyta nas o samopoczucie, wykorzystując w tym celu poznane już przez Ciebie wyrażenie "E tu?". Tak więc taka konwersacja mogłaby rozpoczynać się następująco:

- Ciao!
- Ciao!
- Come stai?
- Bene, grazie. E tu? (Come stai?)
- Bene, grazie.

Wiemy, że oprócz pytania o samopoczucie, w repertuarze pytań otwierających konwersację znajduje się również "Jak leci?". To pytanie występuje również w języku włoskim i brzmi następująco:

"Come va?" - "Jak leci?"

Come va?

Jak leci?

Podobnie jak w przypadku poprzedniego pytania, tu również odpowiadamy:

"Bene, grazie" - "Dobrze, dziękuję"

lub wybieramy dłuższą wersję o podobnym znaczeniu:

"Va bene, grazie" - "Dobrze, dziękuję".

va bene

dobrze/w porządku

Va bene, grazie.

Dobrze, dziękuję.

Bene czy Va bene?

Zarówno "bene" jak i "va bene" oznaczają "dobrze", ale nie zawsze możesz je stosować zamiennie. Najlepiej, jeśli zapamiętasz, że "va bene" oznacza mniej więcej tyle, co angielskie OK, czyli "w porządku".

Być może zdziwiło Cię, że zaproponowałam Ci tylko pozytywne odpowiedzi. Musisz wiedzieć, że

Włosi raczej nie lubią skarżyć się innym na swoje problemy, dlatego zazwyczaj - o ile nie rozmawiają z kimś zaufanym - odpowiadają, że u nich wszystko "va bene". Jeżeli jednak będziesz chciał pożalić się komuś, że masz nie najlepszy humor bądź nie najlepiej Ci się powodzi, możesz oczywiście to zrobić. I tak w zależności od rzeczywistego nastroju możesz odpowiedzieć:

"male" - "źle"

male - źle

lub "così, così" - "tak sobie"

così

tak/w ten sposób

così, così

tak sobie

Pamiętaj jednak, że jeżeli odpowiesz w ten sposób na to proste pytanie, Twój współrozmówca najprawdopodobniej poprosi o bardziej szczegółowe wyjaśnienie :-)

Przyjrzyjmy się teraz wyrażeniom służącym do powitań i pożegnań. Do tej pory poznałeś dwa z nich: "Ciao!" - "Cześć!", które możesz stosować zarówno na początku, jak i na końcu rozmowy, oraz stosowane na końcu "A presto!" - "Do zobaczenia wkrótce!". Są to formuły nieformalne, które będziesz stosować w rozmowie z rówieśnikami lub osobami starszymi, z którymi jesteś na "ty". Bardziej oficjalne "Dzień dobry!" to po włosku "Buongiorno!".

Buongiorno!

Dzień dobry!

Oczywiście tego zwrotu używamy rano - we Włoszech zwykle do godziny 15:00. Później stosujemy już formułę "Dobry wieczór!", czyli "Buonasera!".

Buonasera!

Dobry wieczór!

A co z pożegnaniem? Standardowe "Do widzenia!" po włosku brzmi "Arrivederci!", a "Dobranoc!" - "Buonanotte!".

Arrivederci!

Do widzenia!

Buonanotte!

Dobranoc!

Istnieje też bardzo formalne "ArrivederLa!" (zwróć uwagę na "L" pisane wielką literą"), które tłumaczymy jako "Do widzenia Pani/Panu!".

ArrivederLa!

Do widzenia Pani/Panu!

Jeśli na koniec rozmowy chcesz być mniej oficjalny, bo rozmawiasz z rówieśnikiem lub przyjacielem, możesz powiedzieć również "Ci vediamo!", co oznacza po prostu "Do zobaczenia!".

Ci vediamo!

Do zobaczenia!

Załóżmy teraz, że rozmawiasz z konkretną osobą i chcesz przywitać ją po imieniu/nazwisku. Jeśli jest to Twój kolega lub koleżanka albo jeśli jesteś z tą osobą na "ty", dodasz po prostu na końcu jej imię. I tak np. znajomego o imieniu Claudio (Klaudiusz) przywitasz, mówiąc "Ciao Claudio!".

Ciao Claudio!

Cześć Klaudiusz!

Jeśli zaś zwracasz się do osoby, do której zazwyczaj mówisz na "Pan/Pani", musisz zachować się tak samo mówiąc po włosku. Dlatego przed wymianieniem jej imienia bądź nazwiska dodasz odpowiednio słowo "Pan" - "Signore" lub "Pani" - "Signora".

Signore

Pan

Signora

Pani

Pojawia się tu jednak mały problem. Otóż przed nazwami własnymi rzeczownik "Signore" przybiera zawsze postać skróconą "Signor", czyli do noszącego typowe włoskie nazwisko pana Rossi (nasz pan Kowalski), będziesz się zwracać "Signor Rossi",

Signor Rossi

Pan Rossi

a witać go będziesz w następujący sposób:

"Buongiorno Signor Rossi!".

Buongiorno Signor Rossi!

Dzień dobry Panie Rossi!

Rozmawiając z panią Rossi, będziesz zawsze stosował tę samą formę rzeczownika "Signora", czyli powiesz:

"Buongiorno Signora Rossi!".

Buongiorno Signora Rossi!

Dzień dobry Pani Rossi!

Do kompletu zwrotów grzecznościowych brakuje nam tylko "Panienki", czyli niezamężnej kobiety, w wieku mniej więcej do 30 lat. Włosi nazywają ją "Signorina" i bardzo często stosują tę formę.

Signorina

Panienka

Wszystko jasne? Jeśli tak, zapraszam Cię teraz do kolejnej części lekcji, w której poznamy zaimki osobowe. Są to zaimki określające poszczególne osoby, czyli "ja", "ty", "on" itd. Na początek muszę Ci powiedzieć, że w języku włoskim nie występuje rodzaj nijaki, czyli "ono". Tak więc zaimki osobowe wyglądają następująco:

L. pojedyncza (Singolare)

io	ja
tu	ty
lui/lei/Lei	on/ona/Pan/Pani

L. mnoga (Plurale)

noi	my
voi	wy
loro	oni/one

Posłuchaj teraz wymowy:

io

ja

tu

ty

lui/lei/Lei

on/ona/Pan/Pani

noi

my

voi

wy

loro

oni/one

Tu również zwracam Ci uwagę na pisownię wielką literą zaimka "Lei", który oznacza zarówno "Panią", jak i "Pana".

Naucz się dobrze tych zaimków na następną lekcję, gdyż będą Ci bardzo potrzebne.

Na koniec powtórzmy to, czego nauczyłeś się w dzisiejszej lekcji. Odpowiedz głośno na moje pytania:

1. Jak powitasz pana Rossi, jeśli jest godzina 18:00?
2. Co powiesz na pożegnanie swojemu koledze Mario?
3. Jak oprócz "Arrivederci" możesz na koniec rozmowy zwrócić się do pani Rossi?
4. Co odpowiesz na pytanie "Come stai?"?

Jeśli bez problemu udało Ci się odpowiedzieć na powyższe pytania, oznacza to, że świetnie zapoznałeś się z materiałem i jesteś gotowy do wykonania ćwiczeń z zakładki "Ćwiczenia", a następnie przejścia do kolejnej lekcji. Jeżeli miałeś jakieś problemy, przeczytaj sobie jeszcze raz wszystkie nowo poznane zwroty, powtórz je na głos i postaraj się zapamiętać. Wykonaj również ćwiczenia przygotowane dla tej lekcji. Na pewno dasz radę, a ja czekam na Ciebie w trzeciej lekcji, w której poznasz wiele nowych, ciekawych rzeczy!

Ci vediamo! Ciao!

Ania

Dodatek: Zasady wymowy dla liter i sylab występujących w tej lekcji

c + spółgłoska	czytamy jak [k] (np. "crisi")
c + a, o, u	czytamy jak [k] (np. "come")
c + e, i	czytamy jak [cz] (np. "Cina")
ch + e, i	czytamy jak [k] (np. "Pechino")
g + spółgłoska	czytamy jak [g] (np. "grande")
g + a, o, u	czytamy jak [g] (np. "gatto")
g + e, i	czytamy jak [dź] (np. "buongiorno")
gh + e, i	czytamy jak [g] (np. "Inghilterra")
gli	czytamy jak [lj] (np. "famiglia")
gn	czytamy jak [ń] (np. "spagnolo")
h	jest zawsze nieme (np. "hanno")
qu	czytamy jak [kł] (np. "quadro")
s pomiędzy samogł.	czytamy jak [z] (np. "francese")
s + spółgłoska	czytamy jak [s] (np. "sport")
spółgłoska + s	czytamy jak [s] (np. "penso")
sc + a, o, u	czytamy jak [sk] (np. "Mosca")
sc + e, i	czytamy jak [sz] (np. "conoscerti")
sch + e, i	czytamy jak [sk] (np. "scheda")
ss	czytamy jak [ss] (np. "rosso")
v	czytamy jak [w] (np. "Varsavia")
z	czytamy jak [c lub dz] (np. "grazie")

Ściąga

Najważniejsze pytania i odpowiedzi

Come stai?	Jak się masz/czujesz?
Sto bene, grazie.	Mam się/Czuję się dobrze, dziękuję.
Bene grazie.	Dobrze, dziękuję.
Come va?	Jak leci?
Va bene, grazie.	Dobrze, dziękuję.

Powitania i pożegnania

Buongiorno!	Dzień dobry!
Buonasera!	Dobry wieczór!
Buonanotte!	Dobranoc!
Arrivederci!	Do widzenia!
ArrivederLa!	Do widzenia Pani/Panu!
Buongiorno Signor Rossi!	Dzień dobry Panie Rossi!
Ci vediamo!	Do zobaczenia!

Inne

Signore	Pan
Signora	Pani
Signorina	Panienka

bene	dobrze
male	źle
così	tak, w ten sposób
così così	tak sobie

Zaimki osobowe

L. pojedyncza (Singolare)

io	ja
tu	ty
lui/lei/Lei	on/ona/Pan/Pani

L. mnoga (Plurale)

noi	my
voi	wy
loro	oni/one